

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 414/2025-12

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho a sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Petra Straku v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], narodenej [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Dášou Komkovou, advokátkou, Hlavná 27, Prešov, proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 7Csp/147/2024-93 z 9. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 10. júna 2025 domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) uznesením Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“), č. k. 7Csp/147/2024-93 z 9. apríla 2025 (ďalej len „napadnuté uznesenie“). Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť okresnému súdu na ďalšie konanie. Žiada tiež o priznanie náhrady trov právneho zastúpenia pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľka sa žalobou domáhala, aby okresný súd rozhodol o vyhlásení neprijateľných zmluvných podmienok uvedených v petite žaloby, pričom už v samotnej žalobe si uplatnila voči žalovanému náhradu trov konania za každú neprijateľnú zmluvnú podmienku samostatne.

3. Okresný súd rozsudkom č. k. 7Csp/147/2024-42 z 15. januára 2025 vo výroku I až V určil neprijateľné zmluvné podmienky žalovaného (hotovostný úver a revolvingový úver k Úverovej zmluve č. 4407074990 zo 17. júla 2014) špecifikované v jednotlivých bodoch výroku rozsudku a vo výroku VI priznal sťažovateľke vo vzťahu k žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške bude rozhodnuté samostatným uznesením po právoplatnosti tohto rozsudku. Rozsudok nadobudol právoplatnosť 13. februára 2025.

4. Okresný súd uznesením č. k. 7Csp/147/2024-51 z 12. marca 2025 vydaným vyšším súdnym úradníkom (ďalej len „uznesenie VSÚ“) rozhodol o výške náhrady trov konania tak, že zaviazal žalovaného nahradiť sťažovateľke trovy právneho zastúpenia 588,56 eur na účet jej právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia.

5. Rozhodnutie o priznaní výšky náhrady trov právneho zastúpenia odôvodnil tak, že právnenému zástupcovi patrí tarifná odmena v konaní podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v spojení s § 13 ods. 1 a § 13a ods. 1 vyhlášky za jednotlivé úkony (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie žaloby, vyjadrenie, zastupovanie na pojednávaní), pričom považoval za preukázané, že konanie o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je jedným konaním s jedným nárokom, ide o jeden predmet konania, a teda sa nenásobí počtom neprijateľných zmluvných podmienok, ako to urobil právny zástupca sťažovateľky vo svojom vyúčtovaní. Snaha urobiť z určenia neprijateľnosti zmluvných podmienok z jednej zmluvy samostatne čiastkové nároky sa môže javiť ako snaha o zvýšenie náhrady trov konania v konaní. Rovnako by mohlo aj tvrdenie o možnosti žalovať neprijateľnosť zmluvných podmienok z tej istej zmluvy vo viacerých samostatných konaniach navodzovať dojem umelého navyšovania trov konania, pričom podstata konania a úspech spotrebiteľa by v konečnom dôsledku mohol strácať význam.

6. Proti uzneseniu VSÚ podali sťažnosť obe procesné strany. Okresný súd napadnutým uznesením rozhodol takto:

„I. mení uznesenie Okresného súdu Prešov, č. k. 7Csp 147/2024-51 zo dňa 12. 3. 2025 tak, že žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania vo výške 523,61 eura pozostávajúce z trov právneho zastúpenia na účet jej právneho zástupcu do 3 dní od právoplatnosti tohto uznesenia,

II. vo zvyšnej časti sťažnosť žalovaného voči uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 7Csp/147/2024-51 zo dňa 12. 3. 2025 zamietá,

III. zamietá sťažnosť žalobkyne voči uzneseniu Okresného súdu prešov č. k. 7Csp 147/2024-51 zo dňa 12. 3. 2025.“

7. Okresný súd v odôvodnení napadnutého uznesenia okrem iného uviedol, že sťažnosť sťažovateľky je nedôvodná, a v celom rozsahu sa stotožňuje s odôvodnením uznesenia VSÚ. Zároveň poukázal na to, že občianskoprávne senáty okresného súdu posudzujú jednotne konanie o určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok ako jedno konanie s jedným nárokom. Poukázal tiež na rozhodnutie Okresného súdu Bardejov sp. zn. 2Csp 32/2020 z 29. júna 2023, z ktorého vyplýva, že žaloba sťažovateľky ani nebola nevyhnutná, pretože súd je na existenciu neprijateľnosti zmluvných podmienok povinný prihliadať v spotrebiteľských sporoch *ex officio*.

II.

Argumentácia sťažovateľky

8. Sťažovateľka namieta, že napadnuté uznesenie spočíva na vyvodení nesprávneho právneho záveru, je zjavne nedôvodné, arbitrárne, formalistické, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a má za následok porušenie jej základných práv a slobôd.

9. Sťažovateľka argumentuje, že všeobecné súdy v súvislosti s posudzovaním otázky náhrady trov konania pri nárokoch uplatňovaných v spotrebiteľských sporoch rozhodujú rozdielne, a uvádza,

že súdy priznávajú náhradu trov konania a zároveň vyrubujú zaplatenie súdneho poplatku po začatí konania samostatne za každý samostatne jednotlivo uplatňovaný nárok (vec), a nie tak, ako okresný súd rozhodol v napadnutom uznesení, ktorý priznal výšku náhrady trov konania právneho zastúpenia, „ako keby išlo v súdnom konaní len o jednu vec, a nie ako spojenie viacerých vecí“.

10. Za zjavne neopodstatnený a arbitrárny názor okresného súdu je potrebné podľa sťažovateľky považovať aj argumentáciu v bode 22 napadnutého uznesenia, z ktorého rezultuje, že pre súd nie je potrebná žaloba žalobcu na vyslovenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, pretože súd je na takúto existenciu neprijateľnosti zmluvných podmienok povinný prihliadať v spotrebiteľských sporoch *ex offio*.

11. Rozhodovacia prax všeobecných súdov o priznávaní trov právneho zastúpenia v spotrebiteľských sporoch v smere, ktorý predstavuje napadnuté uznesenie, má podľa názoru sťažovateľky charakter a intenzitu svojvôle.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

12. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv sťažovateľky podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a práv podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a čl. 1 dodatkového protokolu napadnutým uznesením okresného súdu.

13. Ústavný súd opakovane (z novšej judikatúry medzi mnohými napr. II. ÚS 303/2017, II. ÚS 383/2017, II. ÚS 566/2018, II. ÚS 506/2018, II. ÚS 105/2018, II. ÚS 178/2019) judikuje, že považuje rozhodovanie všeobecných súdov o trovách konania za integrálnu súčasť civilného procesu a je zásadne výsadou všeobecného súdnictva.

14. Ústavný súd rozhodnutia o trovách konania meritórne preskúmava iba celkom výnimočne, a to v prípadoch, ak samotné rozhodnutie všeobecného súdu je takým excesom z požiadaviek kladených na spravodlivý proces alebo ide o také extrémne vybočenie z princípu spravodlivosti, že je spôsobilé zasiahnuť do ústavnoprávnej roviny, a teda i do práv účastníka konania, ktorý podal ústavnú sťažnosť, k čomu by mohlo dôjsť najmä na základe takej interpretácie a aplikácie príslušných ustanovení aplikovateľného právneho predpisu, ktorá by v sebe zahŕňala črty svojvôle (porov. napr. II. ÚS 566/2018 a tam citovanú staršiu judikatúru).

15. Ďalej ústavný súd v tejto súvislosti uvádza, že ak Civilný sporový poriadok (ďalej aj „CSP“) vylučuje uplatnenie mimoriadneho opravného prostriedku proti rozhodnutiu o trovách konania (§ 419, § 420 a § 421 CSP), bolo by proti logike pripustiť, aby ich prieskum bol automaticky posunutý do roviny ústavného súdnictva. Opodstatnenosť sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy v takejto veci prichádza do úvahy skutočne iba v prípadoch extrémneho rozporu s princípmi spravodlivého súdneho konania (I. ÚS 56/2017, I. ÚS 188/2018).

16. Sťažovateľka namieta, že k porušeniu jej označených základných práv podľa ústavy, listiny a práv podľa dohovoru a dodatkového protokolu došlo z dôvodu nesprávnej (svojvoľnej) aplikácie relevantných ustanovení vyhlášky v súvislosti s rozhodnutím o výške náhrady trov konania, a tiež z dôvodu jeho „zjavnej neodôvodnenosti“ a arbitrárnosti.

17. Vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa nesprávnej (svojvoľnej) aplikácie relevantných ustanovení vyhlášky ústavný súd poukazuje na bod 22 napadnutého uznesenia, v ktorom okresný súd uvádza, že „pokiaľ ide o odmenu za jednotlivé úkony, pri jej výpočte vychádzal zo skutočnosti,

že konanie o určenie neprijateľných zmluvných podmienok je jedným konaním s jedným nárokom, jeden predmet konania, a teda sa nenásobí počtom neprijateľných zmluvných podmienok. Pri určovaní neprijateľnosti viacerých zmluvných podmienok ide stále o čiastočnú neplatnosť zmluvy, hoci vo viacerých jej častiach. Nejde o nároky so samostatným skutkovým základom, keďže skutkový základ je jeden a to zmluva, ktorej sú súčasťou. Predmet konania je tak len jeden a to čiastočná neplatnosť zmluvy. Navyiac neprijateľnosť zmluvnej podmienky môže súd určiť aj sám ex offio. Ak tak urobí, nerozmnožuje nároky, ktoré sú predmetom konania a nezvyšuje odmenu advokáta zastupujúceho spotrebiteľa.“.

18. Po preskúmaní napadnutého uznesenia ústavný súd konštatuje, že v okolnostiach tohto prípadu nemožno závery okresného súdu vyhodnotiť ako svojvoľné, resp. také, ktoré by popierali zmysel a účel príslušných ustanovení vo veci aplikovanej právnej normy. Nahrádzanie právnych názorov všeobecných súdov, ktoré by v rovine interpretácie podústavného práva odobrilo alternatívu preferovanú sťažovateľkou, nie je úlohou ústavného súdu.

19. Okresný súd ústavne akceptovateľným spôsobom vysvetlil, akými úvahami sa riadil pri výpočte odmeny za jednotlivé úkony právnej služby, pričom argumentáciu okresného súdu ústavný súd považuje za dostatočnú a ústavne udržateľnú, nepopierajúcu podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení Civilného sporového poriadku a vyhlášky. Ústavný súd preto odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľky v časti namietaného porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 36 ods. 1 listiny a čl. 6 ods. 1 dohovoru podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

20. Keďže je evidentné, že vyslovenie porušenia vlastníckeho práva sťažovateľky bolo v danej veci podmienené zistením porušenia práva na súdnu ochranu, resp. práva na spravodlivý proces, k čomu nedošlo, nemožno z objektívneho hľadiska uvedený právny stav považovať za porušenie jej základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu, preto aj v tejto časti ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

21. Vzhľadom na skutočnosť, že ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších návrhoch sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. augusta 2025

Luboš Szigeti
predseda senátu